

Lean- og coachingbaseret arbejdsmiljøkoordinering

Dag Sander har været arbejdsmiljøkoordinator (P) på den kommende 16 etagers insitu-støbte Mærskbygning på Panuminstituttet. Her fortæller han om forløbet og udfordringerne.

Bygningsstyrelsen, som er bygherre, valgte at sende arbejdsmiljøkoordineringen i udbud særskilt fra totalrådgivningen. Niras vandt dette udbud, og Dag Sander har sammen med Annette Tulinius forestået arbejdsmiljøkoordineringen i hovedprojekteringsfasen. *”For mig har det været en udfordring at komme så sent ind i projekteringen. Det er som at springe på et tog i høj hastighed. Mange beslutninger er allerede taget, og fokus er på færdiggørelse af udbudsmaterialet. Det har derfor krævet et stort ’salgsarbejde’ at skabe forståelse for, hvad arbejdsmiljøkoordineringsopgaven handler om”,* siger Dag Sander.

Screeningsworkshops

Dag Sander afholdt for råhusprojektet fem screeningsworkshopper for de projekterende med emnerne Råhus, Base og tårn, Facade og tag, Komplettering, samt Installation. Fokus var overordnet at få belyst, hvordan de projekterende ville opfylde deres pligter efter bek. om projekterendes pligter. Tilgangen på disse workshops var coachingbaseret, dvs. arbejdsmiljøkoordinatoren skaber nogle rammer, så deltagerne selv peger på problemstillingerne og skaber løsninger på dem. Der blev samlet op ved at lave oversigter over centrale punkter, som der skulle arbejdes videre med.

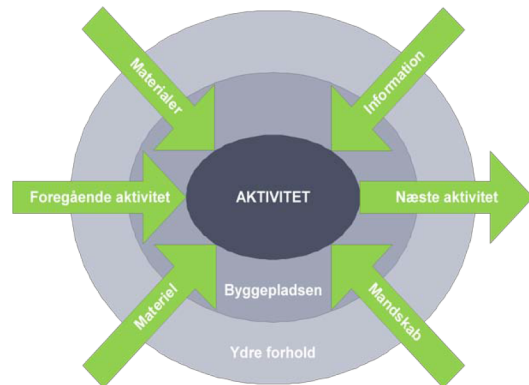
Granskning med arbejdsmiljøbriller

Da udbudsmaterialet til råhus lå næsten færdigt, foretog Dag Sander en granskning af beskrivelser og tegninger. Dag Sanders tilgang til byggeprocessen er leaninspireret, hvorfor han havde fokus på de syv strømme – se figur. Det skal sikres, at forudsætningerne for enhver aktivitet er identificeret og vurderet, så der ikke opstår forhindringer i udførelsesfasen. Dag Sander dokumenterede sine observationer i en kontrolplan (tilrettet skema D fra ABD-bog). *”Der er naturligt nogle udfordringer og risici ved at opføre et insitustøbt højhus. Vi har særligt haft fokus på muligheden for at bruge tekniske hjælpemidler og risiko for nedstyrtningsfare. Desuden er byggepladsindretningen en udfordring”,* siger Dag Sander.

Det videre arbejde

I skrivende stund projekteres facaderne. De er komplicerede, da de indeholder teknik, og de bli-

ver også komplicerede at montere på det 16 etagers høje hus.

Figur fra Arbejdsmiljø i Byggeprocessens Designfase, Rapport 7, 2009

Her deltager Dag Sander i udviklingen og anvender sine erfaringer fra bl.a. opførelsen af Marriott-hotellet. Der skal laves tidligt udbud med kriteriet økonomisk mest fordelagtigt, og entreprenøren bliver på den måde inddraget i udviklingen, herunder fragt og montering. Det ser Dag Sander som en klar fordel: *”Entreprenøren har fokus på bygherrens behov, fordi han naturligt er interesseret i, hvordan de valgte løsninger kan udføres i praksis. Han har også større kendskab til, hvad der kan lade sig gøre, og kan derfor bedre planlægge arbejdet. En god planlægning er med til at mindske ulykkesrisikoen.”*

Organisation og tidsforbrug

Dag Sander har ikke været en del af totalrådgivningskonsortiet, og det er der visse fordele ved: *”Det er lettere at stille krav til, at tingene bliver gennemført, når man ikke har et kollegaforhold til de andre i projektorganisationen. Det er desuden nemmere at vise, at man repræsenterer bygherren, når man ikke kommer fra samme firma som de projekterende. Derfor mener jeg også, at bygherrens rådgiveren med fordel også kan varetage arbejdsmiljøkoordineringen.”*

Dag Sander har brugt halvdelen af sin tid i et halvt år på denne opgave. Tiden er brugt til indledende forberedelse og ’salgsarbejde’, afholdelse af / deltagelse i workshops og møder, skemaskrivning og udarbejdelse af paradigmer, fx plan for sikkerhed og sundhed med tilhørende bilag, samt opfølgning og dokumentation.

Dag Sander har været med til at skrive bogen Arbejdsmiljø i byggeprocessens designfase, som kan downloades gratis fra DTU.